

POREZ NA DOBIT NA PRIMJERU PODUZEĆA „X”

Ljubas, Jelena

Undergraduate thesis / Završni rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:068722>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-05-07**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

UNIVERSITY OF SPLIT

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

**EKONOMSKI FAKULTET
SVEUČILIŠTE U SPLITU**

ZAVRŠNI RAD

**POREZ NA DOBIT NA PRIMJERU
PODUZEĆA „X”**

Mentor:

mr.sc. Renko Letnić

Studentica:

Jelena Ljubas, 4160169

Split, rujan 2019.

Sadržaj

1. UVOD.....	3
2. POREZ	4
2.1. Podjela poreza	4
2.1.1. Izravni i neizravni porezi	4
2.1.2. Opći i namjenski porezi	5
2.1.3. Redovni i izvanredni porezi	5
2.1.4. Porezi po vrijednosti i specifični porezi.....	6
2.2. Oporezivanje	6
2.3. Porezna načela i karakteristike poreza	7
3. POREZ NA DOBIT	8
3.1. Porezna osnovica.....	9
3.2. Porezni obveznik	10
3.3. Porezna stopa	11
3.4. Porezne olakšice	11
4. RAZVOJ POREZA U HRVATSKOJ	12
4.1. Porezni sustav	12
4.2. Utvrđivanje porezne osnovice.....	16
5. OPOREZIVANJE PODUZEĆA „X”	19
6. ZAKLJUČAK.....	30
7. LITERATURA	32
PRILOZI - Popis tablica.....	32
SAŽETAK	33
SUMMARY.....	33

1. UVOD

Cilj rada je ukratko definirati pojmove poreza, porez na dobit, njihove karakteristike, pojavu i razvijanje. U radu će biti prikazan primjer oporezivanja poduzeća. Taj primjer će sadržavati osnovne podatke poduzeća, popis dugotrajne imovine, bilancu, oporezivanje poduzeća, poslovne rezultate zadnje tri godine, račun dobiti i gubitka za 2018. godinu.

Metode koje su se koristile pri pisanju ovog rada su metoda analize, metoda sinteze, metoda dokazivanja, deduktivna i induktivna metoda.

Rad je podijeljen u 7 poglavlja, uključujući uvod, zaključak i literaturu.

U uvodnom dijelu prikazuje se tema rada te metode istraživanja.

U drugom dijelu rada objasniti će se pojam poreza, njegovu podjelu i karakteristike te načela oporezivanja.

U trećem dijelu definirati će se pojam poreza na dobit, njegove elemente, tko je porezni obveznik i što čini poreznu osnovicu.

U četvrtom dijelu rada prikazat će se razvoj poreznog sustava u Republici Hrvatskoj te najznačajnije promjene.

Peto poglavlje prikazuje primjer oporezivanja poduzeća „X” te njegova osnovna sredstva, bilancu, popis dugotrajne imovine, račun dobiti i gubitka.

U šestom poglavlju se donosi zaključak rada.

U sedmom dijelu se navode izvori korištenih podataka.

2. POREZ

Porezi su osnovni financijski instrumenti prikupljanja prihoda pomoću kojih suvremene države podmiruju rashode iz svoje nadležnosti. To je dio koji svaki građanin daje državi od svoje imovine kako bi mu ona sačuvala ostatak.¹

Porez je prisilno davanje, što znači da su subjekti koje javna vlast odredi za porezne obveznike dužni ispuniti svoju obvezu jer ih u suprotnom može prisiliti da plate. Porez je davanje bez izravne protučinidbe te općenito davanje, što znači da svi plaćaju porez onda kada ispune zakonom propisane uvjete. Novci koje se prikupe porezima uzdržavaju proračun, a ponekad i fondove.²

Postoje različiti porezni oblici od kojih su najčešći: porezi na dobit, porezi na dohodak, porezi na plaće, porez na dodanu vrijednost, porezi na nasljedstvo, porezi na imovinu, opći i posebni porezi na promet, porezi na izdatke i carine.

2.1. Podjela poreza

Postoje brojne podjele poreza, neki od poznatijih podjela su na:

1. izravne i neizravne poreze
2. opće i namjenske
3. redovne i izvanredne
4. porezi po vrijednosti i specifični porezi

2.1.1. Izravni i neizravni porezi

Izravni ili direktni porez nameće se direktno poreznom obvezniku (npr. porez na dohodak, porez na neto imovinu, porez na izdatke te porez na nasljedstvo). Indirektni porez je neizravan porez na dobra i usluge što se prikuplja indirektno preko posrednika (uvoznika, proizvođača ili prodavača).

¹ Božidar Jelčić: Financijsko pravo i financijska znanost, Zagreb, 2008., str. 81

² Nikša Nikolić: Počela javnog financiranja, Split, 1999., str. 77

Cilj indirektnih poreza može biti prikupljanje prihoda (porez na promet, porez na dodanu vrijednost, carine) ili zaštite (neke vrste carina). ³

Karakteristike izravnih poreza: ⁴

- naplaćuju se izravno od poreznih obveznika i prema njihovoj gospodarskoj snazi
- nema općenitosti obveze plaćanja
- postojani su razmjerno
- nisu elastični
- izravno se obračunavaju i naplaćuju iz imovine, dohotka ili prinosa poreznog obveznika

Karakteristike neizravnih poreza:

- izraženost obveznost plaćanja
- neovisno o visini dohotka svi ih plaćaju
- nepraktični su za ostvarivanje raznih gospodarskih i političkih ciljeva jer se lako prevaljuju
- elastični su
- porezni obveznici ih osjećaju neizravno (uglavnom kroz cijene proizvoda i usluga)
- javna vlast ih koristi u prikupljanju potrebnog novca za pokriće javnih potreba

2.1.2. Opći i namjenski porezi

Opći porezi služe za podmirivanje općih državnih potreba. Pod općim porezima su uključeni svi porezi osim doprinosa. Namjenski porezi su oni porezi kod kojih se unaprijed zna gdje će se utrošiti (doprinosi). Moguće je da neki namjenski porezi budu vremenski ograničeni ili mogu biti trajni.

2.1.3. Redovni i izvanredni porezi

Ovisno o vremenu u kojem porezna obveza stupa na snagu poreze dijelimo na redovne i izvanredne. Redovni porezi su porezi koji se određuju i prikupljaju trajno iz godinu u godinu. Svrha redovnih poreza jest podmirivanje redovnih javnih rashoda. ⁵

³ Hrvatska Enciklopedija

⁴ Nikša Nikolić: Počela javnog financiranja, Split, 1999., str. 94

⁵ Božidar Jelčić, Financijsko pravo i financijska znanost, Zagreb, 2008., Narodne novine d.d., 112. str

Svrha izvanrednih poreza je financiranje zadataka koji su u nadležnosti države, a njihova obveza plaćanja traje koliko i izvanredna okolnost zbog koje je i uveden. Služi za podmirivanje izvanrednih javnih rashoda.

2.1.4. Porezi po vrijednosti i specifični porezi

Ovisno o vrsti porezne osnovice poreze dijelimo na poreze po vrijednosti i na specifične poreze.⁶ Za poreze po vrijednosti osnova oporezivanja je stvarna ili procijenjena vrijednost poreznog objekta. Mogu se koristiti svi oblici poreznih stopa.

Za specifične poreze iznos poreza se određuje na osnovi mjernih jedinica, npr. kilogram, metar, litar i drugo. Na specifične poreze nailazimo najčešće u prometu.

2.2. Oporezivanje

Učinci oporezivanja ovise o tome tko snosi teret poreza, pa tako dolazimo do pojmova zakonske porezne incidencije i ekonomske porezne incidencije. Zakonska porezna incidencija određuje koja osoba prema odredbama zakona treba platiti porez, a ekonomska porezna incidencija pokazuje tko doista snosi teret poreza.

Oporezivanje se odvija kako bi se ostvarili određeni ciljevi, a to su:

1. fiskalni ciljevi: potrebni da se prikupi novac za financiranje države
2. nefiskalni (ostali) ciljevi: tu spadaju politički, gospodarski i drugi ciljevi.

S obzirom da porezni obveznik mora plaćati porez što znači da se njegovo financijsko stanje mijenja te zbog toga obveza plaćanja poreza predstavlja teret. Upravo zato postoje razne teorije koje navode razloge oporezivanja, neki od njih su: ⁷

- teorija sile: pravo jačeg uvodi porez nad slabijim
- teorija cijene: porezni obveznici plaćaju porez državi kao cijenu za dane usluge
- teoriji uživanja: razlog uvođenja poreza jest da država daje koristi ili užitke (zdravstvo, sudstvo, školstvo i sl.) poreznim obveznicima

⁶ Božidar Jelčić, Financijsko pravo i financijska znanost, , Zagreb, 2008., Narodne novine d.d., 110. str

⁷ Nikša Nikolić: Počela javnog financiranja, Split, 1999., str. 77, 78

- Keynesova teorija: za uvođenje poreza navodi da dolazi do određene sklonosti štednji, da stvaraju nacionalni dohodak, investicijsku potrošnju, zaposlenost i drugo.

Načela oporezivanja koje je predložio Adam Smith u svom djelu Bogatstvo naroda iz 1776.:

- jednakost - iznos poreza treba biti u skladu sa sposobnošću plaćanja ili s poreznim kapacitetom poreznog obveznika
- određenost - porezni obveznik treba točno znati što se oporezuje, koliko poreza mora platiti te kako i kada mora platiti porez, propisi trebaju biti jasni i nedvosmisleni te njihovo tumačenje od strane poreznih vlasti treba biti uvijek dostupno
- ugodnost – porez treba biti naplaćen na način i u vrijeme kada je to najpogodnije za poreznog obveznika
- jeftinoća - troškovi ubiranja i prinudnog ubiranja poreza trebaju biti u razumnom razmjeru s prihodima ostvarenim oporezivanjem

2.3. Porezna načela i karakteristike poreza

Kako bi se u život proveo što bolji porezni sustav treba krenuti putem kompromisa, tj. izgraditi takve poreze koji u najvećoj mogućoj mjeri poštuju četiri osnovna porezna načela:⁸

- učinkovitost - porezni sustav ne smije remetiti učinkovitu alokaciju resursa
- pravednost - porezi trebaju biti pravedno i razumno raspoređeni između pojedinaca u društvu, povećanje (ili smanjenje) te uvođenje (ili izostavljanje) poreznih olakšica dovodi do provedbe zahtjeva za pravednost
- jednostavnost i provedivost - za poreznu administraciju porezi moraju uz razumni trošak, biti jednostavni za prikupljanje, a za porezne obveznike ne smiju biti presloženi da bi se razumjeli

Pojednostavljenje u oporezivanju se može ostvariti:

- pojednostavljenjem naplate poreza,
- razumljivim utvrđenim pravima i obvezama poreznih obveznika,
- smanjenjem broja poreznih oblika,

⁸ Institut za javne financije: Pojmovnik javnih financija - Oporezivanje

- smanjenjem brojnih poreznih olakšica,
 - sastavljanjem kvalitetnijih propisa.
- izdašnost i elastičnost - porezima se treba ubrati dovoljno sredstava u državnu blagajnu, te je nužno da budu elastični na promjenu gospodarskih prilika

U suvremenoj financijskoj teoriji osnovne karakteristike poreza su:⁹

- prisilnost plaćanja poreza
- derivativnost poreza –država ubire prihode kroz poreze
- nepovratnost poreza
- odsutnost neposredne naknade
- nedestiniranost poreza - porezi se ne ubiru za konkretnu namjenu te ih to čini različitim od ostalih javnih prihoda
- zadovoljavanje javnog interesa – cilj je upotrijebiti prihode koji se prikupe kroz poreze za zadovoljenje javnog interesa
- novčani oblik poreza

3. POREZ NA DOBIT

Porez na dobit je značajni i sastavni dio poreznih sustava svih suvremenih država. Prvi put je službeno uveden u porezni sustav 1909. godine u SAD-u, nakon toga slijedi početak njegove primjene u europskim državama, ovaj porezni oblik je u najvećem broju država uveden u porezne sustave nakon 2. svjetskog rata.¹⁰

⁹ Mladena Bedeković: Porezni sustav, Virovitica, 2017.

¹⁰ Nives Marušić: Analiza oporezivanja dobiti u Hrvatskoj, Sveučilište u Splitu, 2005., str. 8

Porez na dobit je porez koji trgovačka društva plaćaju na ostvarenu dobit (tj. na razliku prihoda i rashoda). U drugim se zemljama naziva i porezom na dohodak trgovačkih društava (tj. pravnih osoba), za razliku od poreza na dohodak koji plaćaju fizičke osobe.

Porez na dobit se pojavio kao neka vrsta sigurnosti plaćanja poreza na dohodak pa su porez na dobit i porez na dohodak blisko povezani. S obzirom da su porez na dobit i porez na dohodak u jednom svom dijelu usmjereni na isti dio dohotka dovela je do problema dvostrukog oporezivanja dijela dohotka korporacija, točnije raspoređene dobiti.¹¹

Ako se na isto oporezivo dobro više puta plati porez javlja se dvostruko oporezivanje, koje može biti ekonomsko ili pravno. Prema institutu za javne financije, kada je propisano da poduzeće treba platiti porez na svoju dobit te njegovi dioničari dodatno trebaju platiti porez na dividendu isplaćenu iz te oporezivane dobiti tada se javlja ekonomsko dvostruko oporezivanje. U slučaju da je ista osoba oporezovana dva puta za isti dohodak u najmanje dvije države tada nastaje pravno dvostruko oporezivanje.

Četiri su temeljna elementa koji određuju karakter svakog poreza na dobit:¹²

- porezna osnovica,
- porezni obveznik,
- porezna stopa i
- porezne olakšice.

3.1. Porezna osnovica

Porezna osnovica je dobit koja se utvrđuje prema računovodstvenim propisima kao razlika prihoda i rashoda prije obračuna poreza na dobit, uvećana i umanjena prema odredbama Zakona o porezu

¹¹ Nives Marušić: Analiza oporezivanja dobiti u Hrvatskoj, Sveučilište u Splitu, 2005., str. 8

¹² Institut za javne financije: Porez na dobit

na dobit. Porezna osnovica služi za obračunavanje poreza te se najčešće utvrđuje u novcu. Postoji više metoda pomoću kojih se može odrediti porezna osnovica, a to su:¹³

- metoda parifikacije: naziva se još i metodom uspoređivanja, te se ona koristi u slučaju kada se podaci određenog poreznog obveznika smatraju nepouzdanima
- indicijarna metoda: kao osnova za oporezivanje koriste se određene činjenice koje održavaju ekonomsku snagu poreznog obveznika
- službena metoda: naziva se još i administrativnom metodom, porezni organi sami prikupljaju potrebne dokumente
- direktna metoda: naziva se još i metodom vlastite prijave, porezna osnovica se dobiva na temelju podataka koje je porezni obveznik dao financijskom organu
- indirektna metoda: tzv. metoda prijave druge osobe, porezna osnovica se dobiva na temelju podataka koje može dostaviti osoba financijskom organu koja je različita od poreznog obveznika.

3.2. Porezni obveznik

Porezni obveznici poreza na dobit postavljeno od strane Ministarstva financija su:

1. Trgovačka društva i druge pravne i fizičke osobe (rezident RH koja gospodarsku djelatnost obavlja samostalno, trajno i radi ostvarivanja dobiti, prihoda ili dohotka)
2. Tuzemne poslovne jedinice inozemnog poduzetnika (nerezidenta)
3. Fizičke osobe koje ostvaruju dohodak prema propisima o oporezivanju dohotka ako izjave da će plaćati porez na dobit umjesto poreza na dohodak
4. Fizičke osobe koje ostvaruju dohodak od obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti ako su u prethodnom poreznom razdoblju ostvarili ukupni primitak veći od 3.000.000,00 kuna.

¹³ Božidar Jelčić, Financijsko pravo i financijska znanost, , Zagreb, 2008., Narodne novine d.d., 138. str

3.3. Porezna stopa

U početku uvođenja poreza na dobit 1994. godine iznosila je 25%. Izmjenama krajem 1996. godine porezna je stopa povećana na 35%, kako bi bila usklađena s gornjom stopom poreza na dohodak. Nakon 1. siječnja 2001. godine novim zakonskim rješenjem stopa poreza na dobit iznosila je 20%. Od 1. siječnja 2017. godine porez na dobit plaća se na utvrđenu poreznu osnovicu po stopi:¹⁴

1. 12% ako su u poreznom razdoblju ostvareni prihodi do 3.000.000,00 kuna, ili
2. 18% ako su u poreznom razdoblju ostvareni prihodi jednaki ili veći od 3.000.000,01 kuna.

3.4. Porezne olakšice

U hrvatskom poreznom sustavu postoje brojne porezne olakšice:¹⁵

- za školovanje i stručno usavršavanje zaposlenika
- za istraživanje i razvoj
- za zapošljavanje osoba sa invaliditetom
- za korisnike slobodnih zona
- za poticanje ulaganja
- za porezne obveznike koji obavljaju svoju djelatnost na području grada Vukovara te na područjima posebne državne skrbi

Trgovačka društva se najčešće financiraju kombinacijom članskog i zajmovnog kapitala. Ako je zajmovni kapital veći u odnosu prema članskom kapitalu govorimo o pojavi stanjene kapitalizacije ili potkapitaliziranju i to je jedan od načina izbjegavanja plaćanja poreza na dobit.¹⁶

Trgovačko društvo i njegovi ulagači mogu u porezne svrhe biti različito tretirani, o tome ovisi ostvaruje li se povrat ulagaču na temelju zajmovnoga ili vlasničkog kapitala, tada stanjena kapitalizacija može biti učinkovito sredstvo zakonitog izbjegavanja porezne obveze.

¹⁴ NN 115/16, čl. 28

¹⁵ Institut za javne financije: Porez na dobit

¹⁶ <https://www.rrif.hr/clanak-8765.html>

4. RAZVOJ POREZA U HRVATSKOJ

Među prihodima koje ubire država najvažnije mjesto zauzimaju porezi za podmirivanje rastućih rashoda. Kroz povijesni pregled porezi nisu svuda i uvijek imali jednaku ulogu u javnim prihodima.

4.1. Porezni sustav

Porezni sustav određene zemlje obuhvaća sve porezne oblike koji se primjenjuju u toj zemlji. Svaki porezni sustav rezultat je brojnih utjecaja, kompromisa i najznačajnijih suprotnosti.

Neki čimbenici koji utječu na porezni sustav neke države su: ¹⁷

- broj stanovništva i gustoća naseljenosti,
- povijesni razvoj,
- gospodarski sastav,
- ustavno uređenje države,
- dohodak per capita,
- veličina zemlje,
- demografska struktura,
- društvenoekonomski odnosi i drugo.

Ti čimbenici prikazuju razlike koje se javljaju između poreznih sustava bez obzira kakvo je gospodarstvo. Isto tako, prikazuje i sličnosti koji se javljaju između poreznih sustava različitih gospodarstava.

Postoje mnogi uvjeti koje bi dobar porezni sustav trebao ispunjavati, neki od njih su:

- biti prilagodljiv
- biti razmještajno neutralan
- osigurati najbolji i čvrst iznos javnih prihoda potrebni za financiranje ponude javnih dobara
- poticati promjene koje teže prema izgradnji tržišnog gospodarstva
- poreznim obveznicima treba garantirati sigurnost u pogledu plaćanja poreznih obveza

¹⁷ Nikša Nikolić: Počela javnog financiranja, Split, 1999., str. 90

Porezni oblici koji čine hrvatski porezni sustav su:¹⁸

- državni porezi – u njih ubrajamo porez na dobit, porez po tonaži broda, porez na dodanu vrijednost, trošarine i posebni porezi
- županijski porezi – u njih spadaju porez na nasljedstva i darove, porez na cestovna motorna vozila, porez na plovila, porez na automate za zabavne igre
- gradski ili opći porezi – u njih svrstavamo prirez porezu na dohodak, porez na potrošnju, porez na kuće za odmor, porez na tvrtku, porez na korištenje javnih površina
- zajednički porezi – u njih uvrštavamo porez na dohodak i porez na promet nekretnina
- porezi na dobitke od igara na sreću – u njih ubrajamo porez na dobitke od igara na sreću, porez na dobitke od igara kladjenja te naknade za priređivanje igara na sreću.

Porezni sustav Republike Hrvatske uređen je zakonskim i podzakonskim propisima i aktima:

- Opći porezni zakon
- Zakon o porezu na dobit
- Zakon o porezu na dohodak
- Zakon o porezu na dodanu vrijednost
- Pravilnik o porezu na dobit
- Pravilnik o porezu na dohodak
- Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost
- Zakon o računovodstvu
- Zakon o posebnim porezima

Reforma hrvatskog fiskalnog sustava uvjetovana je brojnim događajima kao što su raspad bivše države i napuštanje sustava koji se tada upotrebljavao, orijentacija prema novom tržišno usmjerenom poreznom sustavu usklađenim s drugim poreznim sustavima tržišno razvijenijih zemalja, porezne reforme. Republika Hrvatska opredjelila se za europske integracije i za reformu poreznog sustava.

¹⁸ Ministarstvo financija: Hrvatski porezni sustav, Zagreb, 2016.

PRVA FAZA: Sa ciljem usklađivanja s razvijenijim zemljama u smislu alokativne neutralnosti, razumljivosti i jednostavnosti provedena je porezna reforma 1994. godine. Jedinstveni način oporezivanja fizičkih osoba je zamijenio pojedinačno oporezivanje svake vrste prihoda.

DRUGA FAZA: Odnosila se na provođenje Zakona o trošarinama, promjena posrednih poreza po uzoru na razvijene zemlje EU, usvojen standardni oblik poreza na dohodak, smanjen je broj stopa poreza na promet, reformiran je porez na dobit, uvedene su trošarine, uveden je porez na dodanu vrijednost od 22% (1998. godine).¹⁹

Državne ustanove, neprofitne organizacije, vjerske zajednice, političke stranke, sindikati, jedinice lokalne vlasti, zaklade, udruge, tijela državne, lokalne i regionalne samouprave, otvoreni investicijski fondovi nisu obveznici poreza na dobit.

Osnovni Zakon o porezu na dobit (NN 177/2004), koji je donesen krajem 2004. mijenjan je više puta.

- 2005. godine olakšice za područja posebne državne skrbi, brdsko-planinska područja, Grad Vukovar i slobodne zone prenesene u matične zakone.
- Od 1. siječnja 2007. godine brišu se ostale olakšice: poticaji za zapošljavanje, istraživanje i razvoj, školovanje i stručno usavršavanje te za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, a poticaji za ulaganja reguliraju se novim Zakonom o poticanju ulaganja. Zasebnim zakonskim propisima donesenim tijekom 2007. nastavlja se primjena olakšica za istraživanje i razvoj te za obrazovanje.
- Radi usklađivanja hrvatskog poreza na dobit s odredbama EU, Hrvatska 2008. donosi izmjene zakona u dijelu u kojemu se regulira spajanje, podjele i sl. trgovačkih društava, te oporezivanje isplata kamata i autorskih naknada.

Do 2001. godine porez na dobit u Republici Hrvatskoj je iznosio 35 %, a nakon 2001. godine iznosio je 20%. Od 01.01.2017. stupa nova promjena za oporezivanje po smanjenoj stopi od 12%

¹⁹ Mladena Bedeković: Porezni sustav, Virovitica, 2017.

i 18% za porezne obveznike koji ostvaruju godišnje prihode do 3 milijuna kuna i preko 3 milijuna kuna.

U skladu sa Zakonom o porezu na dobit - porez po odbitku je porez koji plaća nerezident na ostvarenu dobit u Republici Hrvatskoj. Porez po odbitku plaća se od 01. ožujka 2012. godine na:²⁰

- kamate 15%
- usluge istraživanja tržišta 15%
- revizorske usluge inozemnim osobama 15%
- usluge poreznog savjetovanja 15%
- dividende i udjele u dobiti 12%
- autorska prava 15%

Značajne promjene oporezivanja porezom na dobit od 2001. godine:

- smanjenje stope poreza na dobit s 35% na 20%
- ukidanje zaštitne kamate
- uvodi se porez po odbitku po stopi od 15% za određene naknade što se plaćaju inozemnim osobama
- uvedene su olakšice za istraživanje i razvoj koje će se primjenjivati kod utvrđivanja dobiti za 2003. godinu, te porezne olakšice za školovanje i usavršavanje zaposlenika
- smanjenje stope poreza na dobit s 20% na 18% i 12%
- ukidanje porezne olakšice za reinvestiranu dobit
- fleksibilnost u mogućnosti izbora načina utvrđivanja dobiti kao osnovice za porez na dobit
- promjene u poreznim olakšicama za potpomognuta područja i Grad Vukovar
- utvrđeno propisima porezna osnovica može se smanjiti za svotu državne potpore za istraživačko-razvojne projekte

²⁰ RRIF članak: Oporezivanje potkapitaliziranih trgovačkih društava, 2006.

4.2. Utvrđivanje porezne osnovice

Dobit možemo definirati kao razliku između vlastitog kapitala kojeg je poduzetnik uložio u djelatnost na kraju i na početku razdoblja za koje se utvrđuje porez. Odnosno ona je razlika čistog prihoda i troškova koje se moraju utrošiti da bi se taj prihod ostvario.

U skladu s odredbama članka 35. Zakona o porezu na dobit i članka 46. Pravilnika o porezu na dobit, porezni obveznik poreza na dobit dužan je za razdoblje za koje se utvrđuje porez podnijeti prijavu poreza na dobit.

Od 2017. godine obveznici poreza na dobit mogu poreznu osnovicu utvrditi na dva načina:²¹

- polazeći od računovodstvene dobiti kao razlike prihoda i rashoda prije obračuna poreza na dobit koja se uvećava ili umanjuje prema odredbama Zakona ili
- polazeći od računovodstvene dobiti kao razlike prihoda i rashoda prije obračuna poreza na dobit koja se u prvom koraku svodi na novčano načelo, a u drugom koraku se dodatno uvećava i umanjuje prema odredbama Zakona.

Na poreznu osnovicu utječu brojne stavke. Neke stavke koje povećavaju dobit (smanjivaju gubitak) su:

- amortizacija
- 50% troškova reprezentacije
- iznos nepriznatih troškova za osobni prijevoz
- rashodi od nerealiziranih gubitaka
- vrijednosno usklađenje i otpis potraživanja
- vrijednosno usklađenje zaliha, financijske imovine
- troškovi rezerviranja
- zatezne kamate između povezanih osoba i drugo.

²¹ Ministarstvo financija: Prijava poreza na dobit-uputa, Zagreb, 2018.

Neke stavke koje smanjivaju dobit (povećavaju gubitak) su:

- prihodi od dividendi i udjela u dobiti
- nerealizirani dobici
- smanjene dobiti za ostale prihode
- državne potpore za obrazovanje
- prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja
- ostali rashodi ranijih razdoblja.

Porezni obveznici poreza na dobit su obvezni jednom godišnje podnositi prijavu poreza na dobit.

Obveznici poreza su: ²²

- trgovačka društva i druge pravne osobe (rezidenti RH koji gospodarsku djelatnost obavljaju samostalno, trajno i radi ostvarivanja dobiti, prihoda ili drugih gospodarskih koristi)
- tuzemne poslovne jedinice inozemnih poduzetnika (nerezidenti)
- fizičke osobe koje su izjavile da će plaćati porez na dobit umjesto poreza na dohodak
- fizičke osobe koje ispunjavanju uvjete iz članka 2. stavka 4. Zakona o porezu na dobit
- društva u stečaju ili stečajna masa koja je upisana u sudski registar
- ustanove (obrazovne, odgojne, zdravstvene, socijalne, kulturne, umjetničke, znanstvene i druge) kojima osnivači nisu država ili jedinice područne samouprave
- ostali porezni obveznici koji su ispunili propisane uvjete (državne ustanove, državni zavodi, vjerske zajednice, političke stranke, sindikati, udruge, umjetničke udruge, turističke zajednice, sportski klubovi, sportska društva, zaklade i fundacije i drugo)

Fizičke osobe koje ostvaruju ukupni primitak veći od 3.000.000,00 kuna ili ispunjavaju dva od sljedeća tri kriterija su obveznici poreza na dobit:

²² Raverus - Prijava poreza na dobit

- ima dugotrajnu imovinu u vrijednosti većoj od 2.000.000,00 kn
- u prethodnom poreznom razdoblju prosječno zapošljava više od 15 radnika
- u prethodnom poreznom razdoblju ostvaren je ukupni primitak veći od 400.000,00 kn.

Obveznici koji nisu dužni podnijeti prijavu poreza na dobit isporučuju izjavu da od datuma registracije nisu obavljali poduzetničku djelatnost u nadležnu ispostavu Porezne uprave prema njihovom sjedištu. To su: obveznici koji nakon registracije u trgovačkom registru nisu obavljali poduzetničku djelatnost, nemaju evidentiran promet na žiro-računu, niti evidentiranih poslovnih promjena u poslovnim knjigama.

Prijavu poreza na dobit trebaju dostaviti porezni obveznici koji nisu obavljali poduzetničku djelatnost tijekom poreznog razdoblja, ali su je obavljali u prethodnim poreznim razdobljima.

Prijava poreza na dobit mora sadržavati sljedeće stavke:²³

- podatke o poreznom obvezniku,
- ime osoba odgovornih za sastavljanje prijave (porezni obveznik, opunomoćenik ili ovlašteni porezni savjetnik),
- porezno razdoblje,
- nadležnu ispostavu Porezne uprave,
- datum i potpis poreznog obveznika / opunomoćenika / ovlaštenog poreznog savjetnika,
- datum i potpis osobe – službenika u Ispostavi Porezne uprave koji je prijavu primio.

Rok za podnošenje prijave poreza na dobit je četiri mjeseca nakon isteka razdoblja za koje se utvrđuje porez na dobit, osim za porezne obveznike kojima je Porezna uprava donijela rješenje po kojem porezno razdoblje nije kalendarska godina.²⁴ Predati je mogu neposredno u ispostavi Porezne uprave, poslati je poštom ili dostaviti putem elektroničkih usluga Porezne uprave.

²³ Raverus - Prijava poreza na dobit

²⁴ RRIF: Prijava poreza na dobit

5. OPOREZIVANJE PODUZEĆA „X”

Poduzeće „X” je osnovano 2015. godine u Splitu upisom u registar Trgovačkog suda. Šifra djelatnosti poduzeća je 4321-elektroinstalacijski radovi. Poduzeće zastupa direktor i osnivač poduzeća. Ima 1 poslovan prostor i 10 zaposlenika.

Poduzeće je registrirano za obavljanje raznih usluga iz djelatnosti održavanja i popravka elektroopreme, za elektroinstalacijske radove, građenje, usluge u turizmu, kupnju i prodaju robe na malo i veliko. Za obavljanje redovne djelatnosti poduzeće ima 10 zaposlenika. Za obavljanje većih ugovorenih poslova poduzeće uz svoje zaposlenike koristi usluge kooperanata.

Tablica 1 Bruto bilanca u periodu od 1.1.2018. do 31.12.2018.

Opis		Prethodni saldo	Duguje	Potražuje	Saldo	Ukupni saldo
0 -	DUGOTRAJNA IMOVINA I GUBITAK	72.265,88 D	40.586,30	63.974,89	23.388,59 P	48.877,29 D
1 -	NOVAC, KRATKOTRAJNA IMOVINA	828.772,09 D	6.482.362,04	6.544.415,83	62.053,79 P	766.718,30 D
2 -	KRATKOROČNE OBVEZE	194.368,75 P	3.444.087,51	3.356.620,95	87.466,56 D	106.902,19 P
3 -	ZALIHE SIROVINA I MATERIJALA	0,00 D	30.457,22	30.217,64	239,58 D	239,58 D
4 -	TROŠKOVI	0,00 D	4.380.401,72	4.380.401,72	0,00 D	0,00 D
7-	RASHODI I PRIHODI	0,00 D	4.389.695,58	4.389.695,58	0,00 D	0,00 D
8-	REZULTAT POSLOVANJA	0,00 D	8.722,18	8.722,18	0,00 D	0,00 D
9-	KAPITAL, REZERVE, DUGOROČNE OBVEZE	706.669,22 P	35.785,00	38.048,76	2.263,76 P	708.932,98 P
Ukupno		0,00 D	18.812.097,55	18.812.097,55	0,00 D	0,00 D

Izvor: Poduzeće „X”

Tablica 2 Popis dugotrajne imovine do dana 31.12.2018.

Redni broj	Naziv stvari ili prava	Inventarski broj	Datum	Nabavna vrijednost	Knjigovodstvena vrijednost	Vijek trajanja	Stopa otpisa	Svota otpisa	Knjigovodstvena vrijednost na kraju godine	AOP Oznaka dug. im.	Datum otudjenja dug. imovine
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	AUTOMOBIL PEUGEOT 1.6HDI	0101017	31.12.2011	101.594,26	0,00	5,00	20,00	0,00	0,00		0
2	STONEX S9 III N PRIJEMNIK	0101041	30.11.2012	41.140,00	0,00	4,00	25,00	0,00	0,00		0
3	STONEX S3 KONTROLER	0101042	30.11.2012	15.000,00	0,00	4,00	25,00	0,00	0,00		0
4	ADOBE CRATIVE CLOUD FOR TEAMS	0101045	16.9.2014	3.660,00	686,25	4,00	25,00	686,25	0,00		0
5	DIGIT. FOTOAPARAT CANON	0101047	8.8.2016	2.349,00	1.566,00	4,00	25,00	587,25	978,75		0
6	DJI PHANTOM 4 - DRON	0101048	22.8.2016	11.592,40	7.728,27	4,00	25,00	2.898,10	4.830,17		0
7	XANON DIGITALNI FOTOAPARAT EOS 6D	0101050	20.12.2016	8.800,00	6.600,00	4,00	25,00	2.200,00	4.400,00		0
8	RAČUNALO (ZALMAN Z3)	0101051	29.12.2016	5.755,20	2.877,60	2,00	50,00	2.877,60	0,00		0
9	KLIMA DAKIN FTX35/RX35	0101053	16.1.2017	4.200,00	3.237,50	4,00	25,00	1.050,00	2.187,50		0
10	KLIMA DAIKIN FTX50/RX50	0101054	16.1.2017	5.980,00	4.609,58	4,00	25,00	1.495,00	3.114,58		0
11	RAČUNALO	0101055	17.2.2017	6.217,78	3.627,04	2,00	50,00	3.108,89	518,15		0
12	NOTEBOOK HP PAVILION	0101056	30.5.2017	5.999,20	4.499,00	2,00	50,00	2.999,60	1.499,80		0
13	PRIJ. RAČUNALO HP PAVILION	0101057	19.6.2017	5.119,20	3.839,40	2,00	50,00	2.559,60	1.279,80		0
14	NOTEBOOK LENOVO LEG. Y520	0101058	6.10.2017	5.315,20	4.872,27	2,00	50,00	2.657,60	2.214,67		0
15	RAČUNALO	0101059	6.11.2017	19.350,65	18.544,37	2,00	50,00	9.675,32	8.869,05		0
16	ULAGANJE U VRIJEME ZAKUPA	0101060	14.12.2017	5.440,00	5.440,00	4,00	25,00	1.360,00	4.080,00		0
17	LENOVO IDEPAD LEGION Y520	0101061	12.6.2018	4.302,40	4.302,40	2,00	50,00	1.075,60	3.226,80		0
18	RAČUNALO INTER CORE	0101062	29.6.2018	9.897,91	9.897,91	2,00	50,00	2.474,48	7.423,43		0
19	GAMIG PC FUTURAIT HAUNTER	0101063	21.9.2018	4.862,39	4.862,39	2,00	50,00	607,80	4.254,59		0
Ukupno				266.575,59	87.190,38			38.313,09	48.877,29		

Izvor: Poduzeće „X”

Dugotrajna imovina poduzeća iskazana je po neto knjigovodstvenoj vrijednosti na kraju poslovne godine. Imovina se amortizira linearnom metodom u visini porezno priznatih stopa amortizacije.

Tablica 3 Utvrđivanje porezne osnovice i porezne obveze

R. br.	Opis	Svota
I. DOBIT/GUBITAK IZ RAČUNA DOBITI I GUBITKA		
1.	UKUPNI PRIHODI	2.194.847,79
2.	UKUPNI RASHODI	2.190.486,70
3.	DOBIT (r. br. 1. - r. br. 2.)	4.361,09
4.	GUBITAK (r. br. 2. - r. br. 1.)	0,00

II. POVEĆANJE DOBITI/SMANJENJE GUBITKA		
5.	Amortizacija (čl. 12. st. 13., 16., 17., 18. i 19. Zakona)	
6.	50% troškova reprezentacije (čl. 7. st. 1. t. 3. Zakona)	
7.	Iznos nepriznatih troškova za osobni prijevoz (čl. 7. st. 1. t. 4. Zakona)	13.116,64
8.	Manjkovi na imovini iznad visine utvrđene odlukom Hrvatske gospodarske komore, odnosno Hrvatske obrtničke komore (čl. 7. st. 1. t. 5. Zakona)	
9.	Rashodi utvrđeni u postupku nadzora (čl. 7. Zakona)	
10.	Troškovi prisilne naplate poreza i drugih davanja (čl. 7. st. 1. t. 6. Zakona)	
11.	Troškovi kazni za prekršaje i prijestupe (čl. 7. st. 1. t. 7. Zakona)	
12.	Zatezne kamate između povezanih osoba (čl. 7. st. 1. t. 8. Zakona)	
13.	Povlastice i drugi oblici imovinskih koristi (čl. 7. st. 1. t. 9. Zakona)	
14.	Rashodi darovanja iznad propisanih svota (čl. 7. st. 1. t. 10. Zakona)	
15.	Kamate na zajmove dioničara i članova društva (čl. 8. Zakona)	
16.	Kamate između povezanih osoba (čl. 14. Zakona)	
17.	Rashodi od nerealiziranih gubitaka (čl. 7. st. 1. t. 1. Zakona)	
18.	Amortizacija iznad propisanih stopa (čl. 12. st. 5. i 6. Zakona i čl. 22. Pravilnika)	
19.	Iznos povećanja porezne osnovice zbog promjene metode utvrđivanja porezne osnovice (čl. 16. Zakona)	
20.	Vrijednosno usklađenje i otpis potraživanja (čl. 9. Zakona)	
21.	Vrijednosno usklađenje zaliha (čl. 10. Zakona)	
22.	Vrijednosno usklađenje financijske imovine (čl. 10. Zakona)	
23.	Troškovi rezerviranja (čl. 11. Zakona)	
24.	Povećanja porezne osnovice za sve druge rashode (čl. 7. st. 1. t. 13. Zakona) i ostala povećanja	
25.	Povećanja dobiti za ostale prihode i druga povećanja dobiti (čl. 17. st. 5., 6. i 7. Zakona, čl. 6. st. 7. Zakona i čl. 12.a Pravilnika)	
26.	UKUPNA POVEĆANJA DOBITI/SMANJENJA GUBITKA (red. br. 5. do 25.)	13.116,64

III. SMANJENJE DOBITI/POVEĆANJE GUBITKA		
27.	Prihodi od dividendi i udjela u dobiti (čl. 6. st. 1. t. 1. Zakona)	
28.	Nerealizirani dobici (čl. 6., st. 1., toč. 2. Zakona)	
29.	Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja (čl. 6. st. 1. t. 3. Zakona)	
30.	Ostali rashodi ranijih razdoblja (čl. 6., st. 2. Zakona)	
31.	Smanjenje dobiti za ostale prihode	
32.	Smanjenje dobiti zbog promjene metode utvrđivanja porezne osnovice (čl. 16. Zakona)	
33.	Trošak amortizacije koji ranije nije bio priznat (čl. 6. st. 1. t. 4. Zakona)	
34.	Ukupni iznos državnih potpora, čl. 6. st. 1. t. 5. (r. br. 34.1. i r. br. 34.2.)	
34.1.	Državna potpora za obrazovanje i izobrazbu (čl. 14. Pravilnika)	
34.2.	Državna potpora za istraživačko razvojne projekte (čl.15. Pravilnika)	
35.	UKUPNA SMANJENJA DOBITI/POVEĆANJA GUBITKA (r. br. 27. do 34.)	

IV. POREZNA OSNOVICA		
36.	Dobit / gubitak nakon povećanja i smanjenja (r. br. 3. + r. br. 26. – r. br. 35.) ili (r. br. 4. – r. br. 26. + r. br. 35.)	17.477,73
37.	Preneseni porezni gubitak (čl. 17. Zakona)	
38.	Porezna osnovica (r. br. 36. - r. br. 37.)	17.477,73

V. POREZNI GUBITAK		
39.	Dobit / gubitak nakon povećanja i smanjenja (r. br. 3. + r. br. 26. – r. br. 35.) ili (r. br. 4. – r. br. 26. + r. br. 35.)	
40.	Preneseni porezni gubitak (čl. 17. Zakona)	
41.	Porezni gubitak za prijenos (r. br. 39. - r. br. 40.)	

VI. POREZNA OBVEZA		
42.	Porezna osnovica (r. br. 38.)	17.477,73
43.	Porezna stopa (čl. 28. Zakona)	12,00%
44.	Porezna obveza (r. br. 42. x r. br. 43.)	2.097,33

VII. POREZNE OLAKŠICE, OSLOBOĐENJA I POTICAJI		
45.	Olakšice i oslobođenja za potpomognuta područja (r. br. 46. + r. br. 47.)	
46.	Olakšice i oslobođenja na području Grada Vukovara (čl. 28.a st. 1. Zakona i čl. 42. Pravilnika)	
47.	Olakšice i oslobođenja na području I. skupine (čl. 28.a st. 2. Zakona i čl. 42. Pravilnika)	

49.	Olakšice prema čl. 8., 9., 25. i 26. Zakona o poticanju ulaganja i čl. 43.a st. 1. i 2. Pravilnika (r. br. 49.1. + r. br. 49.2. + r. br. 49.3. + r. br. 49.4.)	
49.1.	Iznos olakšice za mikropoduzetnike uz primjenu umanjene stope za 50%	
49.2.	Iznos olakšice uz primjenu umanjene stope za 50%	
49.3.	Iznos olakšice uz primjenu umanjene stope za 75%	
49.4.	Iznos olakšice uz primjenu umanjene stope za 100%	
50.	Olakšice prema čl. 25. Zakona o poticanju ulaganja i čl. 43.a st. 3. Pravilnika (r. br. 50.1. + r. br. 50.2. + r. br. 50.3. + r. br. 50.4.)	
50.1.	Iznos olakšice uz primjenu umanjene stope za 50%	
50.2.	Iznos olakšice uz primjenu umanjene stope za 65%	
50.3.	Iznos olakšice uz primjenu umanjene stope za 85%	
50.4.	Iznos olakšice uz primjenu umanjene stope za 100%	
51.	Ukupni iznos poticanja investicija (r. br. 49. + r. br. 50.)	
52	Ukupni iznos olakšica, oslobođenja i poticaja (r. br. 45. + r. br. 51.)	

VIII. POREZNA OBVEZA NAKON ODBITKA OLAKŠICA, OSLOBOĐENJA I POTICAJA		
53.	Porezna obveza (r. br. 44. - r. br. 52.)	2.097,33
54.	Uračunavanje poreza plaćenog u inozemstvu (čl. 30. Zakona)	
55.	Porezna obveza (r. br. 53. - r. br. 54.)	2.097,33
56.	Uplaćeni predujmovi	
57.	Razlika za uplatu (r. br. 55. - r. br. 56.)	2.097,33
58.	Razlika za povrat (r. br. 56. - r. br. 55.)	
59.	Predujmovi za sljedeće porezno razdoblje (čl. 47. st. 3. t. 59. Pravilnika)	12
		174,78

Izvor: Poduzeće „X”

Tablica 4 Dobit poduzeća „X”

Godina	Dobit
2016.	69.508,00
2017.	40.202,00
2018.	4.361,00

Izvor: Poduzeće „X”

Poslovni su se rashodi tijekom godina smanjivali, ali i poslovni prihodi što je dovelo do znatnog smanjenja iznosa dobiti kao što možemo vidjeti u prethodnoj tablici. Tijekom oporezivanja poduzeće je koristilo porez od 12%.

Tablica 5 Bilanca – stanje na dan 31.12.2018.

Naziv pozicije	AOP oznaka	Rbr. bilješke	Prethodna godina	Tekuća godina
1	2	3	4	5
AKTIVA				
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	1			
B) DUGOTRAJNA IMOVINA (AOP 3+10+20+31+36)	2		72.266	48.877
I. NEMATERIJALNA IMOVINA (AOP 4 do 9)	3		5.440	4.080
1. Izdaci za razvoj	4			
2. Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava	5			
3. Goodwill	6			
4. Predujmovi za nabavu nematerijalne imovine	7			
5. Nematerijalna imovina u pripremi	8			
6. Ostala nematerijalna imovina	9		5.440	4.080
II. MATERIJALNA IMOVINA (AOP 11 do 19)	10		66.826	44.797
1. Zemljište	11			
2. Građevinski objekti	12			
3. Postrojenja i oprema	13		66.826	44.797
4. Alati, pogonski inventar i transportna imovina	14			
5. Biološka imovina	15			
6. Predujmovi za materijalnu imovinu	16			
7. Materijalna imovina u pripremi	17			
8. Ostala materijalna imovina	18			
9. Ulaganje u nekretnine	19			
III. DUGOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA (AOP 21 do 30)	20		0	0
1. Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	21			
2. Ulaganja u ostale vrijednosne papire poduzetnika unutar grupe	22			
3. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe	23			
4. Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesom	24			
5. Ulaganja u ostale vrijednosne papire društava povezanih sudjelujućim interesom	25			
6. Dani zajmovi, depoziti i slično društvima povezanim sudjelujućim interesom	26			
7. Ulaganja u vrijednosne papire	27			
8. Dani zajmovi, depoziti i slično	28			
9. Ostala ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela	29			
10. Ostala dugotrajna imovina	30			
IV. POTRAŽIVANJA (AOP 32 do 35)	31		0	0
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	32			
2. Potraživanja od društava povezanih sudjelujućim interesom	33			
3. Potraživanja od kupaca	34			
4. Ostala potraživanja	35			
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	36			

C) KRATKOTRAJNA IMOVINA (AOP 38+46+53+63)	37		825.074	760.673
I. ZALIHE (AOP 39 do 45)	38		0	239
1. Sirovine i materijal	39			
2. Proizvodnja u tijeku	40			
3. Gotovi proizvodi	41			
4. Trgovačka roba	42			
5. Predujmovi za zalihe	43			
6. Dugotrajna imovina namjenjena prodaji	44			
7. Biološka imovina	45			
II. POTRAŽIVANJA (AOP 47 do 52)	46		592.014	109.166
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	47			
2. Potraživanja od društava povezanih sudjelujućim interesom	48			
3. Potraživanja od kupaca	49		588.350	99.262
4. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	50			9.055
5. Potraživanja od države i drugih institucija	51		3.664	849
6. Ostala potraživanja	52			
III. KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA (AOP 54 do 62)	53		50.000	83.350
1. Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	54			
2. Ulaganja u ostale vrijednosne papire poduzetnika unutar grupe	55			
3. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe	56			
4. Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesom	57			
5. Ulaganja u ostale vrijednosne papire društava povezanih sudjelujućim interesom	58			
6. Dani zajmovi, depoziti i slično društvima povezanim sudjelujućim interesom	59			
7. Ulaganja u vrijednosne papire	60			
8. Dani zajmovi, depoziti i slično	61		50.000	83.350
9. Ostala financijska imovina	62			
IV. NOVAC U BANC I BLAGAJNI	63		183.060	567.918
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	64		3.698	6.285
E) UKUPNO AKTIVA (AOP 1+2+37+64)	65		901.038	815.835
F) IZVANBILANČNI ZAPISI	66			
PASIVA				
A) KAPITAL I REZERVE (AOP 68 do 70+76+77+81+84+87)	67		706.670	708.934
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	68		20.000	20.000
II. KAPITALNE REZERVE	69			
III. REZERVE IZ DOBITI (AOP 71+72-73+74+75)	70		0	0
1. Zakonske rezerve	71			
2. Rezerve za vlastite dionice	72			
3. Vlastite dionice i udjeli (odbitna stavka)	73			
4. Statutarne rezerve	74			
5. Ostale rezerve	75			
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	76			
V. REZERVE FER VRIJEDNOSTI (AOP 78 do 80)	77			
1. Fer vrijednost financijske imovine raspoložive za prodaju	78			
2. Učinkoviti dio zaštite novčanih tokova	79			
3. Učinkoviti dio zaštite neto ulaganja u inozemstvu	80			
VI. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK (AOP 82-83)	81		650.885	686.670
1. Zadržana dobit	82		650.885	686.670
2. Preneseni gubitak	83			
VII. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE (AOP 85-86)	84		35.785	2.264
1. Dobit poslovne godine	85		35.785	2.264
2. Gubitak poslovne godine	86			
VIII. MANJINSKI (NEKONTROLIRAJUĆI) INTERES	87			
B) REZERVIRANJA (AOP 89 DO 94)	88		0	0
1. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	89			
2. Rezerviranja za porezne obveze	90			
3. Rezerviranja za započete sudske sporove	91			
4. Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	92			
5. Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima	93			
6. Druga rezerviranja	94			

C) DUGOROČNE OBVEZE (AOP 96 do 106)	95		0	0
1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	96			
2. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	97			
3. Obveze prema društvima povezanim sudjelujućim interesom	98			
4. Obveze za zajmove, depozite i slično društava povezanih sudjelujućim interesom	99			
5. Obveze za zajmove, depozite i slično	100			
6. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	101			
7. Obveze za predujmove	102			
8. Obveze prema dobavljačima	103			
9. Obveze po vrijednosnim papirima	104			
10. Ostale dugoročne obveze	105			
11. Odgođena porezna obveza	106			
D) KRATKOROČNE OBVEZE (AOP 108 do 121)	107		194.368	106.901
1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	108			
2. Obveze za zajmove, depozite i slično	109			
3. Obveze prema društvima povezanim sudjelujućim interesom	110			
4. Obveze za zajmove, depozite i slično društava povezanih sudjelujućim interesom	111			
5. Obveze za zajmove, depozite i slično	112			
6. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	113			
7. Obveze za predujmove	114			
8. Obveze prema dobavljačima	115		96.354	5.024
9. Obveze po vrijednosnim papirima	116			
10. Obveze prema zaposlenicima	117		71.434	72.602
11. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	118		26.580	29.275
12. Obveze s osnove udjela u rezultatu	119			
13. Obveze po osnovi dugotrajne imovine namijenje prodaji	120			
14. Ostale kratkoročne obveze	121			
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA	122			
F) UKUPNO - PASIVA (AOP 67+88+95+107+122)	123		901.038	815.835
G) IZVANBILANČNI ZAPISI	124			

Izvor: Poduzeće „X”

Na kraju poslovne godine poduzeće nije iskazalo nedospjela potraživanja i obveze. Sva potraživanja su naplaćena u rokovima dospijeca, a sve obveze su podmirene bez zakašnjenja.

Bilanca je u ravnoteži što možemo zaključiti prema prikazanim podacima.

Tablica 6 Račun dobiti i gubitka za razdoblje od 1.1.2018. do 31.12. 2018.

Naziv pozicije	AOP oznaka	Rbr. bilješke	Prethodna godina	Tekuća godina
1	2	3	4	5
I. POSLOVNI PRIHODI (AOP 126 DO 130)	125		2.548.942	2.191.004
1. Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	126			
2. Prihodi od prodaje (izvan grupe)	127		2.544.600	2.185.570
3. Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	128			
4. Ostali poslovni prihodi s poduzetnicima unutar grupe	129			
5. Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	130		4.342	5.434
II. POSLOVNI RASHODI (AOP 132+133+137+141+142+143+146+153)	131		2.508.791	2.190.201
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	132			
2. Materijalni troškovi (AOP 134 do 136)	133		34.890	55.504
a) Troškovi sirovina i materijala	134		34.890	55.504
b) Troškovi prodane robe	135			
c) Ostali vanjski troškovi	136			
3. Troškovi osoblja (AOP 138 do 140)	137		1.546.176	1.161.224
a) Neto plaće i nadnice	138		1.036.955	771.758
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	139		299.826	231.373
c) Doprinosi na plaće	140		299.826	231.373
4. Amortizacija	141		209.395	158.093
5. Ostali troškovi	142		25.360	42.451
6. Vrijednosna usklađenja (AOP 144+145)	143		902.365	931.022
a) dugotrajne imovine osim financijske imovine	144		0	0
kratkotrajne imovine osim financijske imovine	145			
7. Rezerviranja (AOP 147 do 152)	146		0	0
a) Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	147			
b) Rezerviranja za porezne obveznike	148			
c) Rezerviranja za započete sudske sporove	149			
d) Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	150			
e) Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima	151			
f) Druga rezerviranja	152			
8. Ostali poslovni prihodi	153			

III. FINANCIJSKI PRIHODI (AOP 155 do 164)	154		66	3.844
1. Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	155			
2. Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesima	156			
3. Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova poduzetnicima unutar grupe	157			
4. Ostali prihodi s osnove kamata iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	158			
5. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	159			
6. Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova	160			
7. Ostali prihodi s osnove kamata	161		66	3.844
8. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi	162			
9. Nerealizirani dobiti (prihodi) od financijske imovine	163			
10. Ostali financijski prihodi	164			
IV. FINANCIJSKI RASHODI (AOP 166 do 172)	165		15	286
1. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi s poduzetnicima unutar grupe	166			
2. Tečajne razlike i drugi rashodi s poduzetnicima unutar grupe	167			
3. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi	168		15	10
4. Tečajne razlike i drugi rashodi	169			276
5. Nerealizirani gubici (rashodi) od financijske imovine	170			
6. Vrijednosna usklađenja financijske imovine (neto)	171			
7. Ostali financijski rashodi	172			
V. UDIO U DOBITI OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	173			
VI. UDIO U DOBITI OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	174			
VII. UDIO U GUBITKU OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	175			
VIII. UDIO U GUBITKU OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	176			
IX. UKUPNI PRIHODI (AOP 125+154+173+174)	177		2.549.008	2.194.848
X. UKUPNI RASHODI (AOP 131+165+175+176)	178		2.508.806	2.190.487
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA (AOP 179-182)	179		40.202	4.361
1. Dobit prije oporezivanja (AOP 177-178)	180		40.202	4.361
2. Gubitak prije oporezivanja (AOP 178-177)	181		0	0
XII. POREZ NA DOBIT	182		4.417	2.097
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (AOP 179-182)	183		35.785	2.264
1. Dobit razdoblja (AOP 179-182)	184		35.785	2.264
2. Gubitak razdoblja (AOP 182-179)	185		0	0

Izvor: Poduzeće „X”

U 2018. godini društvo je glavninu poslovnih prihoda ostvarilo slijedećim aktivnostima:

- usluge servisa,
- montaže elektroopreme,
- usluge izrade elektroinstalacija,
- prodajom trgovačke robe.

Poslovni prihodi su se u 2018. godini smanjili za 357.938,00 kn u odnosu na prethodnu 2017. godinu. Poslovni rashodi su se također smanjili u odnosu na 2017. godinu radi smanjenja troškova osoblja. Financijski prihodi i rashodi su veći nego u prethodnoj godini. To je rezultiralo da dobit 2018. godine iznosi 2.264,00 kn, što je za 33.521,00 kn manje u odnosu na prethodnu 2017. godinu.

U razdoblju od 1.1.2018. do 31.12.2018. saldo aktive se smanjilo za 10,44% na što je najvećim dijelom utjecalo smanjenje dugotrajne i kratkotrajne imovine. Saldo pasive se također smanjilo za 10,44% zbog znatnog smanjenja kratkoročnih obveza.

Možemo zaključiti da poduzeće u promatranom razdoblju ima veće prihode poslovanja od rashoda poslovanja, odnosno poduzeće posluje sa pozitivnim rezultatom. Međutim, poslovni rezultat 2018. godine, koji nakon oporezivanja iznosi 2.264,00 kn, znatno se smanjio u odnosu na prethodne godine poslovanja poduzeća. Glavni razlog tome jest smanjenje poslovnih prihoda. Uzrok smanjenja poslovnih prihoda može biti povećana konkurencija te smanjena potražnja za trgovačkom robom.

Poduzeće posluje koristeći vlastiti kapital te smanjuje kratkoročne obveze. Tijekom promatranog razdoblja poduzeće je svoje obveze prema dobavljačima i partnerima podmirivala na vrijeme. Kratkoročne obveze su pokrivene kratkotrajnom imovinom, odnosno poduzeće je sposobno podmiriti kratkoročne obveze.

6. ZAKLJUČAK

U strukturi ukupnih prihoda proračuna svake države, pa tako i Republike Hrvatske, porezi zauzimaju najznačajnije mjesto. Iako se za poreze može reći da predstavljaju teret s obzirom da se smanjiva financijsko stanje poreznog obveznika oni su nužni za financiranje države.

Porezi su cijena javnih dobara koje koristimo gotovo svaki dan. Javna dobra su npr. javna zdravstvena zaštita, javna sigurnost, javno obrazovanje, red u prometu i slično.

Osnovna funkcija poreznog sustava je prikupljanje dovoljno iznosa državnih prihoda potrebni za financiranje državnih rashoda. Država koristi poreze kako bi ostvarila ekonomske, socijalne, političke, gospodarske i druge ciljeve.

Porezni sustav pojedine zemlje ovisi o brojnim faktorima, pa zbog toga ne postoje dvije države koje koriste isti način oporezivanja, međutim mogu postojati sličnosti među njima. Porezni sustav RH je uređen brojnim zakonima, pravilnicima te propisima te se javljaju brojne promjene koje bi porezni obveznici trebali pratiti.

Porezni sustav morao bi se zasnivati na brojnim načelima i ispunjavati brojne kriterije kako bi bio uspješan. Za uspješno provođenje i funkcioniranje poreznog sustava neophodne su dobro organizirane i osposobljene porezne službe čiji će porezni službenici obavljati složene poslove i pružati potrebne informacije.

U modernom poreznom sustavu najvažniju ulogu imaju porez na dohodak, porez na dodanu vrijednost i porez na dobit. Posljedica uvođenja takvih oblika oporezivanja ima za posljedicu jačanje gospodarstva te najveći doprinos u prikupljanju javnih prihoda.

Hrvatski porezni sustav usklađen je s europskim načelima, u kojem je izjednačen položaj svih poreznih obveznika. Na temelju iskustava razvijenijih zemalja zaključeno je da hrvatski porezni sustav treba:

- usmjeravati na oporezivanje građana,
- poticati ulaganje stranaca,

- osigurati dovoljno sredstava za financiranje javnih potreba,
- biti jeftin, pregledan i jasan,
- pravedno i ravnomjerno rasporediti porezne terete.

Također, u hrvatskom poreznom sustavu postoje brojne olakšice, oslobođenja i poticaji koji umanjuju osnovicu poreza na dobit. Trebalo bi proširiti one koje utječu pozitivno na gospodarstvo i izostaviti one koji su neučinkoviti.

Porez na dobit je jedan od čimbenika koji utječe na donošenje odluka o mjestu i načinu investiranja. Obveza obračuna i uplate poreza na dobit propisana je prvenstveno Zakonom o porezu na dobit i Pravilnikom o porezu na dobit. Početna porezna stopa u Republici Hrvatskoj iznosila je 25%. Tijekom godina stopa se mijenjala. Trenutna porezna stopa je 12% ili 18%.

7. LITERATURA

1. Bedeković Mladena, Porezni sustav, Virovitica, 2017.
2. Hrvatska Enciklopedija
3. Institut za javne financije: Oporezivanje
4. Institut za javne financije: Pojmovnik javnih financija – Porez na dobit
5. Jelčić Božidar: Financijsko pravo i financijska znanost, Narodne novine d.d. Zagreb, 2008.
6. Marušić Nives, Analiza oporezivanja dobiti u Hrvatskoj, Sveučilište u Splitu, 2005.
7. Ministarstvo financija: Hrvatski porezni sustav, Zagreb, 2016.
8. Ministarstvo financija: Prijava poreza na dobit-uputa, Zagreb, 2018.
9. Ministarstvo financija: Zakon o porezu na dobit (Redakcijski pročišćeni tekst, 'Narodne novine' br. 177/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12, 148/13, 143/14, 50/16, 115/16, 106/18)
10. Narodne novine br.: 1/19, 115/16, 127/00, 163/03, 1/19, čl. 39a, 1/19, čl. 3
11. Nikolić Nikša: Počela javnog financiranja, Split, 1999.
12. Raverus - Prijava poreza na dobit (<https://www.raverus.hr/biljeskenet/pd-obrazac>)
13. RRIF članak: Oporezivanje potkapitaliziranih trgovačkih društava, 2006.
14. RRIF: Prijava poreza na dobit br.410-01/18-01/312

PRILOZI - Popis tablica

Tablica 1 Bruto bilanca u periodu od 1.1.2018. do 31.12.2018.	19
Tablica 2 Popis dugotrajne imovine do dana 31.12.2018.	20
Tablica 3 Utvrđivanje porezne osnovice i porezne obveze	21
Tablica 4 Dobit poduzeća „X”	23
Tablica 5 Bilanca – stanje na dan 31.12.2018.	24
Tablica 6 Račun dobiti i gubitka za razdoblje od 1.1.2018. do 31.12. 2018.	27

SAŽETAK

S porezom se susrećemo svakodnevno i njegova svrha je prikupljanje državnih prihoda. Cilj rada je objasniti pojmove poreza, poreza na dobit, te njihovu podjelu, karakteristike i važnost u državi. Porezni sustav određene zemlje obuhvaća sve porezne oblike koji se primjenjuju u toj zemlji. U radu je ukratko prikazan od čega se sastoji porezni sustav RH. Oporezivanje dobiti je opisano na primjeru poduzeća koji se bavi uslugama elektroinstalacijskih radova.

Ključne riječi: porez, porez na dobit, porezni sustav u RH

SUMMARY

We encounter tax on a daily basis and its purpose is to collect government revenue. The aim of this paper is to explain the concepts of tax, profit tax, and their division, characteristics and importance in the country. A country's tax system covers all tax forms that apply in that country. The paper briefly presents what constitutes the Croatian tax system. Taxation is described in the example of companies that specializes in services for electrical installation works.

Key words: tax, profit tax, tax system in Croatia